TANGAZO LA SERIKALI NA. 410 la tarehe 06/10/2017

SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA
(SURA 290)

SHERIA NDOGO

(Zimetungwa chini ya kifungu cha 6(1) na 16(1))

SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA ZA MWAKA 2017

Jina na mwanzo wa kuanza kutumika

1. Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Mji wa Mbinga za mwaka 2017 na zitaanza kutumika baada ya kutangazwa kwenye Gazeti la Serikali.

Matumizi

2. Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote lililo chini ya mamlaka ya Halmashauri ya Mji wa Mbinga.

Tafsiri

3. Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa itakapoelekezwa vinginevyo:-

"Ada" maana yake ni malipo yanayolipwa kwa Halmashauri au wakala wake kwa ajili ya huduma, vibali, au leseni mbalimbali zitolewazo na Halmashauri;

"Afisa Mwidhiniwa" maana yake Afisa yeyote atakayeteuliwa na Halmashauri au Mkurugenzi kwa ajili ya kutekeleza Sheria Ndogo hizi;

"Bidhaa" maana yake ni zao au kitu chochote kilichotengwa au kuwekwa katika eneo lililotengwa au kuamriwa na Halmashauri kuwa soko au eneo la kuuzia bidhaa;

"Halmashauri" maana yake ni Halmashauri ya Mji wa Mbinga;

"Jengo" maana yake ni jengo lolote lililojengwa kwa kutumia vifaa vya aina yoyote ile na ni pamoja na jengo lililojengwa kwa kutumia udongo, nyasi na miti, jengo la biashara, makazi, kibanda, kontena, mwavuli uliosimikwa kwa ajili ya shughuli za biashara katika eneo lolote ambalo limeruhusiwa kutumiwa na mtu kibiashara katika eneo la mamlaka ya Halmashauri;

"Kibali" maana yake ni kibali chochote cha maandishi kilichotolewa na Mkurugenzi kwa mtu yeyote anayepata huduma yoyote au mtu anayepata huduma kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

"Kibanda" maana yake ni kibanda chochote cha biashara kilichojegwa katika eneo linalomilikiwa na Halmashauri au mtu binafsi;

"Kodi ya pango" maana yake ni kodi ya pango itakayolipwa na mtu yeyote aliyepanga katika kibanda cha biashara, meza za soko, eneo au jengo lolote la Halmashauri pamoja na vibanda vya biashara vilivyojengwa na watu binafsi katika eneo la Mamlaka ya Halmashauri;

"Madini ya ujenzi" maana yake ni kifusi, udongo, mchanga, kokoto, na mawe yanayochimbwa katika eneo la Halmashauri;

"Mfanyabiashara" maana yake ni mfanyabiashara yeyote anayeuza bidhaa katika eneo la Mamlaka ya Halmashauri ikiwa ni pamoja na mfanyabiashara NdogoNdogo au machinga;

"Mkurugenzi" maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji wa Mbinga pamoja na Afisa yeyote wa Halmashauri atakaye kuwa anatekeleza majukumu ya Mkurugenzi kwa Mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

"Mtu" maana yake ni mtu binafsi, kikundi cha watu, taasisi au kampuni ambayo inafanya biashara ya aina yoyote katika eneo la Halmashauri;

"Stakabadhi" maana yake ni stakabadhi ya kieletroniki itakayotolewa na Halmashauri kama uthibitisho wa malipo ya ada au ushuru;

"Wakala" maana yake ni taasisi au kampuni iliyoteuliwa au kuingia mkataba na Halmashauri kwa ajili ya kukusanya ushuru au ada kwa niaba ya Halmashauri.

Ada na Ushuru

4. (1) Halmashauri itatoza Ada na Ushuru katika biashara, huduma, vibali au leseni mbalimbali zinazotolewa na Halmashauri kama ilivyoorodheshwa katika jedwali la kwanza la Sheria Ndogo hizi.

(2) Bila kuathiri masharti ya jumla ya kifungu kidogo cha (1) cha kifungu cha 4 cha Sheria Ndogo hizi, Halmashauri itatoza Ada na Ushuru katika vyanzo vifuatavyo:-

a) Ukaguzi wa nyama;
b) Ngozi;
c) Madini ya ujenzi;
d) Kituo cha mabasi;
e) Kukodi na kupanga mali za Halmashauri;
f) Huduma za ardhi.

Mamlaka na uwezo wa Halmashauri

5. Halmashauri itakuwa na uwezo wa kuamuru kufunga biashara yoyote ya mmiliki au mtumiaji wa huduma yoyote baada ya kutoa notisi endapo mmiliki au mtumiaji atakataa kulipa ada, ushuru au kibali kama ilivyoorodheshwa chini ya Sheria Ndogo hizi.

Namna ya kukusanya Ada na Ushuru

6. (1) Halmashauri itaweka utaratibu itakavyoona unafaa ikiwa ni pamoja na kutenga maeneo maalumu ya kutoza Ada na Ushuru katika vyanzo vya mapato mbalimbali.

(2) Malipo ya Ada au Ushuru yatakayotozwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi yatalipwa kwa Halmashauri au wakala na kutolewa stakabadhi halali ya kielekroniki kama kielelezo cha malipo yaliyofanyika.

(3) Malipo yatathibitishwa kwa kuonyesha stakabadhi ya Halmashauri na hautakuwa utetezi kwa mmiliki au mtumiaji kudai kwamba amelipa na hakupewa stakabadhi.

(4) Ada au Ushuru unaotozwa chini ya Sheria Ndogo hizi utalipwa kabla ya kupata huduma, leseni au kibali.

(5) Bila kuathiri masharti ya kifungu kidogo cha (2) ya kifungu cha 5 cha Sheria Ndogo hizi Halmashauri au wakala kwa idhini ya Afisa Masuuli itatoa kwa mlipaji stakabadhi halali ya kawaida kama kielelezo cha malipo yaliyofanyika endapo stakabadhi ya kieletroniki haiwezi kutolewa.

Utaratibu wa kukusanya madeni ya ada na ushuru

7. (1) Halmashauri itwakuwa na mamlaka ya kukamata bidhaa au mali ya mtu yeyote endapo ameshindwa kulipa Ada au Ushuru ndani ya muda aliotakiwa kulipa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

(2) Endapo bidhaa au mali itakayokamatwa na Halmashauri haitolipiwa Ada au Ushuru unaodaiwa ndani ya siku saba kwa mali au bidhaa zisizoharibika haraka na ndani ya siku mbili kwa mali au bidhaa kwa mali zinazoharibika haraka, Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuuza bidhaa au mali baada ya kupata kibali cha Mahakama na fedha zitakazopatikana zitawekwa kwenye akaunti ya Halmshauri.

(3) Halmashauri inaweza kukusanya madeni ya Ada na Ushuru kwa njia ya mahakama.

(4) Halmashauri haitawajibika kwa namna yoyote ile kwa hasara itakayotokea wakati wa kukusanya madeni au kwa mali zilizokamatwa na kushikiliwa na Halmashauri isipokuwa kama hasara au uharibifu huo utakuwa umesababishwa na Halmashauri.

Wajibu wa kulipa Ada au Ushuru

8. (1) Ni wajibu wa kila mtu anayetakiwa kulipa Ada au Ushuru kiwango cha Ada au Ushuru kama ilivyoainishwa katika Sheria Ndogo hizi.

(2) Ni wajibu wa kila mtu kutoa taarifa sahihi kwa Halmashauri au Wakala kuhusu bidhaa au mali zinazotakiwa kulipiwa Ada au Ushuru.

(3) Itakuwa ni wajibu kwa kila mtu anayelipa Ada au Ushuru kutunza kumbukumbu za malipo.

Kibali au leseni

9. (1) Halmashauri itatoa kibali au leseni kwa mfanyabiashara au mtu yeyote kadri itakavyoona inafaa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

(2) Ni wajibu kwa kila mfanyabiashara au mtu yeyote anayetaka kufanya biashara au jambo lolote linalohitaji kibali au leseni kuomba na kupata leseni au kibali kutoka Halmashauri.

Uteuzi wa wakala

10. Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuteuwa mtu, Kampuni au Taasisi iliyosajiliwa kwa mujibu wa Sheria kukusanya Ada au Ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

Wajibu wa wakala

11. Wakala aliyeteuliwa chini ya kifungu cha 10 cha Sheria Ndogo hizi, atakuwa na wajibu wa:-

(a) Kukusanya na kupokea Ada au Ushuru kwa niaba ya Halmashauri katika eneo alilopangiwa na kwa kiwango kilichoidhinishwa chini ya Sheria Ndogo hizi.

(b) Wakala atakusanya Ada au Ushuru kwa kutumia mfumo wa kielektroniki na kuwasilisha makusanyo yote kwa kuzingatia masharti ya mkataba wa uwakala alioingia na Halmashauri.

Makosa kwa wakala

12. Itakuwa ni kosa kwa wakala kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi endapo:-

(1) Atajaribu au atakusanya Ada au Ushuru bila idhini ya Halmashauri.

(2) Atajaribu au atakusanya Ada au Ushuru kwa kiwango tofauti na kilichoidhinishwa katika Sheria Ndogo hizi.

(3) Atashindwa kuwasilisha au atawasilisha pungufu ya kiwango cha Ada au Ushuru kilichokubaliwa katika mkataba wa kukusanya Ada au Ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

(4) Atashindwa kutoa stakabadhi halali ya malipo kwa Ada au Ushuru aliokusanya kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

Uwezo wa Afisa mwidhiniwa

13. Bila kuathiri masharti yaliyowekwa na Sheria Ndogo hizi Afisa Mwidhiniwa anaweza kuingia katika eneo lolote au jengo lolote kwa nia ya kukusanya, kufanya tathimini au jambo lolote linalohusiana na Ada, Ushuru, Leseni au Kibali kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

Makosa

14. Itakuwa ni kosa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi endapo mtu yeyote:-

(1) Atashindwa, atadharau, atakwepa au atakataa kulipa Ada au Ushuru au kutekeleza agizo lolote alilopewa na Halmashuri kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

(2) Atamshawishi mtu au kundi la watu kukataa au kukwepa kulipa Ada au Ushuru.

(3) Atamzuia kwa namna yoyote ile Afisa Mwidhiniwa kutekeleza majukumu yake kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

(4) Atatumia nyaraka za kughushi kwa nia ya kujipatia manufaa yatokanayo na ukusanyaji wa Ada au Ushuru ndani ya Halmashauri.

(5) Atashindwa au atatoa taarifa za uongo kwa Halmashauri kuhusu bidhaa au mali zinazotakiwa kulipiwa Ada au Ushuru.

(6) Atashindwa kutunza kumbukumbu sahihi za malipo ya Ada au Ushuru.

Adhabu

15. (1) Mtu yeyote atakayekwenda kinyume na masharti ya Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyopungua

shilingi laki mbili (200,000/= na isiyozidi shilingi milioni moja (1,000,000/=) au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili (12) na kisichozidi miaka miwili (2) au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

Kufifilisha kosa

16. Mkurugenzi anaweza kumtoza mtu yeyote faini isiyopungua shilingi laki mbili (200,000/=) na isiyozidi shilingi laki tano (500,000/=) iwapo mkosaji atakiri kosa kwa maandishi na kukubali kutekeleza wajibu wake pamoja na kulipa faini anayodaiwa.

JEDWALI LA KWANZA

Limetungwa chini ya kifungu cha 4(1)

1. USHURU WA UKAGUZI WA NYAMA

Na	Mnyama	Kiasi (Tshs)	Idadi
1	Ng'ombe	1,000/=	Kila ng'ombe mmoja
2.	Mbuzi au kondoo	600/=	Kila mbuzi au kondoo mmoja
3	Nguruwe	600/=	Kila nguruwe mmoja

2. USHURU WA NGOZI

Na	Aina ya ngozi	Kiasi(Tsh)	Idadi
1.	Ngozi ya ng'ombe	500/=	Kwa kipande
2.	Ngozi ya mbuzi au kondoo	250/=	Kwa kipande

3. USHURU WA MADINI YA UJENZI

Na	Ukubwa wa gari	Ushuru
1	Gari tani 1	1,000/= Kwa Safari
2	Gari tani 2	2,000/= Kwa Safari
3	Gari tani 3	2,500/= Kwa Safari
4	Gari tani 4-6	3,000/= Kwa Safari
5	Gari tani 7	5,000/= Kwa Safari
6	Gari tani 8 na kuendelea	8,000/= Kwa Safari

4. USHURU WA KITUO KIKUU CHA MABASI NA VITUO VINGINE VITAKAVYOANZISHWA NDANI YA HALMASHAURI

Na	Aina ya gari	Ushuru
1	Basi la abiria zaidi ya 40	2,000/= Kila linapotoka kituoni
2	Basi abiria 20 – 40	1,500/= Kila linapotoka kituoni
3	Basi la abiria 1 – 20	1,000/= Kila linapotoka kituoni
4	Taxi	500/= Kila linapotoka kituoni
5	Magari mengine yasiyo ya biashara	500/= Kila linapotoka kituoni

5. ADA YA KUKODI MALI ZA HALMASHAURI

Na	Aina ya mali	Ada
1	Kukodisha ukumbi wa Halmashauri kwa ajili ya semina au shughuli binafsi	100,000/= Kwa siku
2	(a) Kupanga kizimba cha biashara sokoni	5,000/= Kwa mwezi
	(b) Kupanga chumba au kibanda eneo la kituo cha mabasi.	100,000/= Kwa mwezi vyumba vya chini 60,000/= Kwa mwezi vyumba vya Juu
	(c) Kupanga chumba cha nje soko la misheni au soko kuu.	50,000/= Kwa mwezi
	(d) Kupanga chumba cha ndani soko la misheni au soko kuu	30,000/= Kwa mwezi
3	Kukodi magari madogo	2,000/= Kwa kilometa moja
4	Kukodi magari makubwa	3,500/= Kwa kilometa moja
5	Kukodi gari ya kuzoa taka maji	100,000/= kwa trip
6	Kukodi kijiko (wheel roader)	350,000/= Kila masaa 8 kwa vijiji visivyofanya biashara
		500,000/= Kila masaa 8 kwa wafanyabiashara au watu binafsi
6	Kukodi pikipiki	20,000/= Kwa masaa nane
7	Kukodi mashine nyingine yoyote	500,000/= Kwa kila masaa nane
8	Kodi ya pango nyumba za Halmashauri	20,000/= kwa mwezi
9	Kukodi ardhi kwa maalum	Kwa mkataba

6. ADA ZA HUDUMA ZA ARDHI

Na	Kibali cha ujenzi		Kiasi(Tsh)
1.	Ghorofa zaidi ya kuendelea		120,000/=
2.	Taasisi mbalimbali		100,000/=
3.	Ghala au bohari		200,000/=
4	Kituo cha Mafuta, Hoteli		250,000/=
5	Viwanda vya huduma (Service Industrial Plot)		50,000/=
6	Nyumba za makazi		20,000/=
7	Nyumba za makazi na biashara		25,000/=
8	Ramani ya kitalu (Block Plan)		5,000/=
9	Ghorofa 1 (Multi Storey Structures)		100,000/=
10	Mnara		300,000/=
11	Majengo mengine yote ambayo hayakutajwa		20,000/=
12	Viwanda (Industrial Plot)		150,000/=
13	Uzio wa matofali (fence)		50,000/=
14	Kibali kidogo cha ukarabati wa jengo		20,000/=
	Ada ya kubadilisha matumizi ya Ardhi,kugawa viwanja,mashamba na au kurekebisha mchoro		
	Matumizi ya Awali	Matumizi yanayoombwa	Kiasi(Tsh)
1	Makazi pekee	Makazi na biashara	100,000/=
2	Makazi pekee	Makazi zaidi ya moja	100,000/=
3	Makazi pekee	Shule ,Hosteli,Zahanati na huduma nyinginezo za jamii	50,000/=
4	Makazi pekee	Hoteli	150,000/=
5	Makazi na biashara	Kituo cha mafuta	200,000/=
6	Makazi na biashara	(Maduka makubwa) Super Market/Shooping Mall	200,000/=
7	Makazi pekee	(Viwanda/huduma) Service Trade/Industrial	200,000/=
8	Makazi pekee	Ghala (Yard/Godown)	200,000/=
9	Biashara	Makazi	50,000/=
10	Kugawa shamba kuwa viwanja vya makazi	makazi	100,000/=
11	Kugawa kiwanja cha makazi	makazi	100,000/=
12	Kugawa kiwanja kwa matumizi ya hoteli	biashara	200,000/=
13	Kugawa kiwanja kwa	biashara	100,000/=

	matumizi ya shule, hosteli, zahanati na huduma nyinginezo za jamii.		
14	Ada ya uhakiki wa umiliki kiwanja au shamba (Official Search)		40,000/=

JEDWALI LA PILI

KUFIFILISHA KOSA

(Limetungwa chini ya kifungu cha 16)

Mimi……..nakiri kwa hiari yangu mwenyewe mbele ya……ambaye ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji Mbinga kwamba mnamo tarehe……ya mwezi……..mwaka ……nilitenda kosa la kukiuka masharti ya kifungu cha ……cha Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Mji wa Mbinga za mwaka 2017.

Kwa mamlaka aliyopewa Mkurugenzi wa Halmashauri niko tayari kulipa kiasi cha Ushuru ninachodaiwa pamoja na faini.

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYATOA KWA HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU
Leo tarehe……ya mwezi……Mwaka……..
Jina……..
Saini…….

Mbele ya:
Jina……..
Cheo……
Saini……

Lakiri ya Halmashauri ya Mji wa Mbinga imebandikwa kwenye Sheria Ndogo hizi kufuatia azimio lililopitishwa kwenye mkutano wa Halmashauri uliofanyika mnamo tarehe 9 mwezi Februari 2017 mbele ya:-

ROBERT KADASO MAGENI,
Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji wa Mbinga

NDUNGURU EGNO KIPWELE,
Mwenyekiti wa Halmashauri ya Mji wa Mbinga

NAKUBALI

Dodoma,
Agosti, 2017

MHE. GEORGE B. SIMBACHAWENE (MB.),
Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa